

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

організаціями і установами щодо проведення практики студентів; в договорах не завжди визначається їхня відповідальність за виконання програм практики тощо.

УДК 316.330:341

ПРО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

А.О. Соловей, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька

Розвиток сучасного суспільства в значній мірі визначається формуванням соціальної відповідальності як професійної і особистісної якості фахівця, від рівня розвитку якої залежить продуктивність професійної діяльності.

Вища школа повинна забезпечити соціально-відповідальне використання людством досягнень науки, техніки та культури в інтересах сучасних і майбутніх поколінь.

Формування соціальної відповідальності як однієї з найважливіших професійних якостей фахівця потребує цілеспрямованої диференційованої роботи зі студентами. Знання та навички, які одержує студент в процесі навчання, в значній мірі впливають на мотиви його поведінки та практичну діяльність. Соціальну відповідальність логічно розглядати як інтегральну якість особистості, яка визначає поведінку і практичну діяльність людини на основі розуміння залежності цієї діяльності від суспільних цілей і цінностей. Соціальна відповідальність є одним з важливих показників соціальної зрілості фахівця, громадянина суспільства. Формування таких якостей у закладах вищої освіти вимагає постійного вдосконалення навчально-виховного процесу.

Найважливішою формою навчання та виховання студентів є лекція. Лекція - методологічна й організаційна основа для всіх навчальних занять. Серед найбільш розповсюджених видів лекцій можна назвати вступні, тематичні, настановні, оглядові, консультативні, заключні, а також лекційні спецкурси. Органічне поєднання різних видів лекцій під час навчального процесу дає можливість висвітлити конкретні теми, зробити науковий аналіз найважливіших проблем, результатів науково-дослідної роботи, розглянути актуальні проблеми сучасного світу. Доцільно в лекціях приділяти увагу, крім безпосередньо професійних проблем, питанням соціальної відповідальності вчених, інженерів, проєктувальників, бізнесу, від рішень та дій яких залежить ефективність науково-технічного прогресу сучасного суспільства.

Лекції органічно пов'язані з такою формою навчання як практичні заняття. На практичних заняттях викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідних завдань. Під час підготовки до виконання конкретних завдань, студенти повинні враховувати те, що в умовах глобалізації

і відкритості ринків успіх підприємства визначається не тільки здатністю знаходити оптимальні способи перетворення виробничих ресурсів на товари і послуги, але також його участю у вирішенні соціальних проблем.

Розповсюдженням видом практичних занять є семінарські заняття, на яких відбувається обговорення студентами найбільш складних питань. Такі заняття сприяють глибокому засвоєнню студентами теоретичних проблем, оволодінню науковим апаратом, формуванню у них навичок ораторського мистецтва, уміння аргументувати свої судження, вести наукову полеміку, захищати і відстоювати свою власну думку. На семінарських заняттях важливо знайомити студентів із загальними закономірностями взаємодії бізнесу і суспільства, з використанням принципів соціальної відповідальності в управлінні організаціями. Індивідуальні завдання повинні сприяти розвитку моральної свідомості соціально-відповідальної поведінки майбутніх фахівців.

Практична підготовка студентів здійснюється через навчальні, виробничі, науково-дослідні та переддипломні практики. Практика забезпечує послідовність і безперервність формування умінь і навичок та професійне становлення майбутніх фахівців. Практика сприяє безпосередньому поєднанню і реалізації теоретичних знань, з практичною діяльністю. Під час проходження практики студенти можуть переконатися в тому, що добра репутація компанії сьогодні залежить не тільки від її комерційних успіхів, адже ідеологія соціальної відповідальності створює зовсім нове уявлення про конкуренцію. Оцінка компанії значною мірою базується на її активності у вирішенні актуальних проблем території, де ця компанія діє.

На власному досвіді студенти зможуть переконатися в тому, що соціально відповідальна політика дозволяє підприємству створити значні конкурентні переваги: підвищити лояльність і ініціативність працівників; розвивати їх уміння і навички, що призводить до кар'єрного зростання і закріплення кадрів; стабілізувати відносини з клієнтами; приваблювати нових партнерів; покращити імідж, фінансові показники тощо.

Практичні навички допомагають студентові зрозуміти особливості своєї майбутньої професії, так як саме проходження практики в реальній компанії створить найповнішу картину його майбутньої професійної діяльності. Під час практики студенти, як правило, отримують завдання, для виконання яких необхідно застосовувати теоретичні знання в реальному житті та виробничій діяльності. Так, в ході прийняття рішень студент зможе в повній мірі показати свої вміння і таланти, а також навчитися працювати в колективі. Важливою частиною проходження практики може стати поширення концепції соціальної відповідальності на підприємствах, як однієї з важливих складових, необхідних для покращення економічної системи в цілому.

Творчий підхід до організації навчального процесу дозволить вести підготовку високопрофесійних фахівців, здатних приймати соціально-відповідальні рішення, які сприяють підвищенню добробуту споживачів, що є

обов'язковим елементом бізнес-стратегій багатьох впливових світових компаній.

УДК 378.14

**ВИБІР ВАРІАТИВНОЇ КОМПОНЕНТИ В НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНАХ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНУ
«ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»**

І.М. Агеєва, Ю.В. Дьяченко, Є.М. Коренман

Для багатьох українських закладів фахової передвищої та вищої освіти практика вибіркових дисциплін є новою та не дуже зрозумілою.

Стаття 62 Закону України «Про вищу освіту» п. 15 визначає «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу» [1].

На основі цього Закону у ОНАХТ було сформовано «Положення про організацію освітнього процесу», в якому прописано механізм реалізації вибору студентами варіативної компоненти навчальних планів. Крім того, поява нових стандартів вищої освіти, які формують компетентності та програмні результати навчання відкриває багато можливостей для закладу освіти зробити навчальний план зі спеціальності (освітньої програми) унікальним.

До переліку дисциплін робочого навчального плану входять обов'язкові дисципліни та вибіркові, які студенти обирають самостійно. Вибіркові навчальні дисципліни - це дисципліни, які вводяться навчальним закладом для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, ефективного використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо.

Вибіркові дисципліни професійної підготовки надають можливість більш повного забезпечення освітніх кваліфікаційних вимог на ринку праці, ефективного використання можливостей закладу фахової передвищої та вищої освіти, здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та освітніми програмами, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності студента та реалізації його освітніх інтересів. [2].

У вибіркових дисциплінах зацікавлені всі учасники освітнього процесу. Студенти отримують змогу доповнювати свою основну спеціальність додатковим фахом або брати окремі курси для широкої ерудиції. Можливість вибору дисциплін із різних факультетів та кафедр є ефективним інструментом міждисциплінарності. При цьому, «Положенням про організацію освітнього процесу» встановлюється, яку частку вибіркових дисциплін для студента мають

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Про проблеми формування соціальної відповідальності майбутнього фахівця А.О. Соловей, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька.....	184
Вибір варіативної компоненти в навчальних планах підготовки студентів в умовах реалізації закону «Про вищу освіту» І.М. Агєєва, Ю.В. Дьяченко, Є.М. Коренман.....	186
Використання інструментів маркетингу у системі менеджменту якості закладу вищої освіти О.А. Кручек, С.А. Памбук, О.В. Аксюта.....	189
Психогігієна у структурі особистісного розвитку майбутніх фахівців спеціальної освіти І.О. Шишова.....	191
The development of professional competence of future philologists in the institutions of higher education S. Perova.....	194
Методика підготовки студентів до олімпіади з Рекреалогії І.С. Калмикова.....	197
Вища освіта у контексті її реформування П.Г. Давидов.....	198
Аналіз основних об'єктів оптимізації навчального процесу в академії А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....	201
Роль лекцій в якісному засвоєнні студентами матеріалу що вивчається А.П. Ліпін.....	203
Ефективна комунікація студента та викладача - запорука успіху у навчанні Т.А. Кулаковська.....	205
Дослідницький метод навчання студентів спеціальності «Туризм» М.Л. Орлова, І.В. Крупіца, О.К. Гілко.....	206
Методика розвитку професійно-технічного мислення у студентів Т.А. Ревенюк.....	208
Шляхи забезпечення якості вищої освіти в медичних вузах О.В. Кірсанова, М.Г. Борозенець.....	210
Лабораторний практикум - невід'ємна складова частина навчального процесу О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун.....	213
Щодо проблеми формування творчого мислення у студентів інженерних спеціальностей І.С. Лар'яновський.....	214
Основні мотиватори до навчання студентів медичних факультетів, які навчаються на старших курсах М.О. Ярцева.....	215
Ситуаційно-рольова гра в вивченні Пропедевтичної педіатрії О.В. Соляник.....	216
Використання методів симуляційного навчання при підготовці майбутніх педіатрів Ю.Г. Резніченко, О.М. Гиря, О.М. Лебединець, А.В. Каменщик, М.О. Ярцева, Н.І. Чудова.....	218